

**KADIN SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİNİ GÜZ
DÖNEMİ VE YAZ OKULUNDA ALAN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN
KENDİLERİNİ YETERLİ BULMA DURUMLARININ
KARŞILAŞTIRILMASI**

*COMPARING THE STATUSES OF FINDING THEMSELVES ADEQUATE OF
GRADUATE STUDENTS WHO RECEIVED THE COURSE OF WOMAN
HEALTH AND DISEASES NURSING IN AUTUMN SEMESTER
AND IN SUMMER SCHOOL*

Ümran SEVİL* **Aynur SARUHAN*** **Gül ERTEM****
Oya KAVLAK* **Ayden ÇOBAN****** **Şenay ÜNSAL ATAN*****

*E.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Öğretim Üyesi

**E.Ü. Ödemiş Sağlık Yüksekokulu Öğretim Üyesi

***E.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Araştırma Görevlisi

****Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Araştırma Görevlisi

Anahtar Sözcükler: Yaz okulu, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi, öğrenci hemşire.

Key Words: Summer school, Women Health and Diseases Nursing Course, Nursing student.

ÖZET

Amaç: Bu araştırma, yaz okulu programının hemşirelik eğitiminde de uygulanıp uygulanamayacağı konusunda, Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini güz dönemi ve yaz okulunda alan lisans öğrencilerinin, bu dersle ilgili kendilerini yeterli bulma durumlarını karşılaştırmak amacı ile tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırmanın evrenini 2001-2002 öğretim döneminde, yaz okulunda okuyan 52 ve güz döneminde okuyan 88 öğrenci oluşturmuştur. Örneklemenin seçiminde, örnekleme seçim tekniği kullanılmamış ve toplam 140 öğrencinin tamamı örnekleme alınmıştır. Veriler her iki grupta da teorik dersler ve pratik uygulamalar bittikten hemen sonra toplanmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde dağılımları ve Ki-Kare analizleri kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma kapsamına alınan yaz okulu öğrencilerinin %57.7'si, güz dönemi öğrencilerinin %95.5'inin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini ilk kez aldıkları saptanmıştır. Her iki grup arasında, öğrencilerin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini almadan önce korku ve heyecan hissetme durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, istatistiksel olarak

anlamli bir fark saptanmifstir ($X^2=4.795$ $SD=1$ $P=0.029<0.05$). Yaz okulu ogrencilerinin %86.5'i, guz donemi ogrencilerinin ise %89.6'si dersin mufredat programini yeterli bulduklari belirlenmis, fakat yapilan istatistiksel analiz sonucunda bu iki grup arasinda anlamlı bir fark bulunmamifstir ($X^2=0.338$, $SD=1$, $P=0.561>0.05$). Yaz okulu ogrencileri guz donemi ogrencilerine gore Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinde kendilerini daha yeterli buldukları saptanmifstir ($P<0.05$).

Sonuç: Hemşirelik öğretiminde teorik ve uygulamalı eğitim, birbirine paralel olarak yaz okulunda da verilebilir.

SUMMARY

Objective: This research was descriptively carried out to determine whether summer school program can be applied to nursing education and to compare the statuses of finding themselves adequate of graduate students who received the Woman Health And Diseases Nursing course of Ege University Higher School of Nursing in autumn semester and in summer school.

Materials and Methods: The scope of research comprised of 52 students attending to summer school and 88 students attending to autumn semester during 2001-2002 academic year. In sample selection the random selection technique was not utilized and total 140 students included in the sample. In both groups data were collected immediately after the theoretical courses and practical applications are completed. In analyses of data the number, percentage distributions and Chi-Square analyses were used.

Findings: It was identified that of the students includede in the scope of research 57.7% of summer school and 62.9% of autumn semester students received the Women Health and Diseases Nursing course for the first time. When the distribution of statutes of students to feel fear and agitation prior to receive Woman Health and Diseases Nursing course is investigated a statistically significant difference was found between groups ($X^2 = 4.795$, $SD=1$, $P=0.029$, <0.05). 86.5 % of summer school students and 89.6 % of autumn semester students found curriculum program of the course efficient whereas as a result of statistical analysis performed a significant difference was not found between two groups ($X^2 = 0.338$, $SD=1$, $P=0.561$, > 0.05). It was observed that summer school students found Woman Health and Diseases Nursing course more efficient compared to autumn semester student ($P<0.05$).

Conclusion: In nursing education the theoretical and hands-on training can be provided in summer school in line with each other.

GİRİŞ

Hemşirelik mesleğinin seğimini pek çok faktör etkiler. Bunlar hizmet motivasyonu, kişisel ilgi ve alanla ilgili bilgiye sahip olma ve geleceğe hazırlık olmak üzere üç ana başlık altında toplanabilir. Hizmet motivasyonu başkalarına hizmet etmek, hastaya bakmak, hastaların

iyileşmesine yardımcı olmaktır. Kişisel ilgi ve alan hakkında bilgi ise, insanları tanıma ve tanışma fırsatı, başkaları üzerinde etkili olma, çok erken yaşlarda hemşire olmaya karar verme gibi nedenlerle özetlenebilir. Gelecek için hazırlanma ise, güvenlik, evliliğe ve anneliğe hazırlık, mezunlara çeşitli olanakların bulunmasıdır (Yıldız 1995).

Hemşireliğin rolü, son 20 yıl içinde sağlık sistemindeki gelişmelere paralel olarak gelişmiş ve kapsamı genişlemiştir. Sağlık bakımındaki köklü ve hızlı değişiklikler sağlık kuruluşları ve teknolojideki gelişmeler hemşirenin çağdaş bilgiler ve uygulama ile ilgili esasları kavramasını, yaşam boyunca öğrenim ilkesini benimsemesini ve yeni bilgi ve becerilerini birey, aile, toplumun sağlık bakımında kullanabilmesini gerektirmektedir. Şüphesiz bu değişiklikler müfredat ders programının içeriği, klinik öğretim alanının çeşidi, yeni uzmanlık alanları hakkındaki bilgi ve sorumlulukların niteliğini etkileyerek onlara yansımaktadır (Ok 1995).

Hemşirelik hizmetlerinin etkin şekilde yürütülmesinde eğitimin önemli bir yeri vardır (Bilen 1990, Ertürk 1991, Kuzu 2003). Hemşirelik eğitimi teorik ve uygulamadan oluşan bir sağlık disiplini. Hemşirelik eğitiminin yapısı öğrencilerin sınıfta, hastanede ya da toplumda gerekli bilgi, beceri ve tutumlar edinmesini gerektirmektedir. Uygulamaya dayalı tüm disiplinlerin eğitim programlarında olduğu gibi, hemşirelik programının iki temel ögesi olan teorik bilgi ve uygulama birbirini tamamlamalıdır (Fındık 2003, Kuzu 2003, Uyer 1992).

Eğitimin kalitesini artırmak için ders programlarının toplumun bilinçsel, teknolojik, sosyal, kültürel ve ekonomik gereksinimleri doğrultusunda sürekli gözden geçirilerek düzenlenmesi, öğrenci yapısının araştırılması, öğrencinin eğitimi ile ilgili görüş ve beklentilere değinilmesi, onunla bütünleşmesi gelecek dönemlerin daha iyi olmasını sağlayacaktır (Bahçecik 1999).

Yaz okulu, üniversitenin eğitim öğretim olanaklarını yaz aylarında da kullanarak öğrencilerin akademik programlarında meydana gelen düzensizlikleri gidermeyi, çok sayıda öğrenci tarafından alınan derslerde yığılmayı önlemeyi, diğer üniversite öğrencilerine de üniversitedeki dersleri izleme fırsatı vermeyi, kendilerinden ancak yaz aylarında yararlanılabilecek üniversite dışındaki akademik elemanların üniversiteye katkısını sağlamayı, tekrarı mümkün olan derslerde düşük not ortalaması ile geçen öğrencilere notlarını yükseltme imkânını tanımayı, herhangi bir dersten sınıfta kalan öğrencilerin başarısız oldukları dersleri yaz döneminde tekrardan alabilmelerini, gelecek öğretim döneminde alınması gereken temel ve yardımcı derslerden bazılarının yaz döneminde alınarak eğitim-öğretim süresini kısaltmayı ve öğrencilerin daha kısa

sürede mezun olmalarını sağlamayı amaçlayan bir eğitim programıdır (Ege Üniversitesi 2004).

AMAÇ

Hemşirelik mesleği diğer mesleklerle kıyaslandığında çok yönlü ve çok ayrıcalıklı bir özellik taşıması, bu mesleğin adaylarının çok büyük bir özenle yetiştirilmesini zorunlu kılmaktadır (Uyer 1992). Çalışma hemşirelik eğitiminde kazandırılması gereken bilgi, beceri ve davranış beklentileri göz önüne alınarak, yaz okulu programının hemşirelik eğitiminde de uygulanıp uygulanamayacağı konusunda, Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini güz dönemi ve yaz okulunda alan lisans öğrencilerinin, bu dersle ilgili, kendilerini yeterli bulma durumlarını karşılaştırmak amacı ile tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

GEREÇ YÖNTEM

Araştırmanın evrenini 2001-2002 öğretim döneminde, yaz okulunda okuyan 52 ve güz döneminde okuyan 88 lisans öğrencisi oluşturmuştur. Örneklem seçiminde örnekleme seçim tekniği kullanılmamış ve toplam 140 öğrencinin tamamı örnekleme alınmıştır. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinin güz dönemi teorik uygulama saati haftada 5 saat, pratik uygulama saati haftada 14 saat olmak üzere toplam 14 haftadır. Yaz okulunda teorik uygulama saati haftada 10 saat, pratik uygulama saati haftada 28 saat olmak üzere toplam 7 haftadır (Ege Üniversitesi 2004). Veriler her iki grupta da teorik dersler ve uygulamalar bittikten hemen sonra toplanmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde dağılımları ve χ^2 analizleri kullanılmıştır.

Araştırmanın uygulanabilmesi ve verilerin toplanabilmesi için Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu'ndan yazılı izin alınmıştır. Veri toplamaya başlamadan önce öğrencilere, araştırmanın amacı ve veri toplama araçlarının içeriği hakkında açıklamalarda bulunulmuş ve katılım için sözlü onayları alınmıştır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaş gruplarına göre dağılımlarına bakıldığında, yaz okulu öğrencilerinin %88.5'inin, güz dönemi öğrencilerinin % 79.5'inin 21-23 yaş grubunda olduğu belirlenmiştir. Araştırma kapsamına alınan yaz okulu öğrencilerinin %82.7'sinin düz lise mezunu, % 5.8'inin Sağlık Meslek Lisesi mezunu olduğu, güz dönemi öğrencilerinin % 55.7'sinin ise düz lise, % 34.1'inin

sağlık meslek lisesi mezunu olduğu saptanmıştır. Yaz okulu ve güz dönemi öğrencilerinin hastanede çalışma durumuna göre dağılımları incelendiğinde; yaz okulu öğrencilerinin % 7.7'sinin, güz dönemi öğrencilerinin ise % 19.3'ünün hastanede çalıştığı saptanmıştır.

Yaz okulu ve güz dönemi öğrencilerinin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini alma sayılarına göre dağılımları incelendiğinde, yaz okulu öğrencilerinin % 57.7'sinin bu dersi ilk kez, % 42.3'ünün ise ikinci ve üçüncü kez aldıkları saptanmıştır. Güz dönemi öğrencilerinin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini alma sayılarına göre dağılımlarına bakıldığında, öğrencilerin % 95.5'inin bu dersi ilk kez, % 4.5'inin ise ikinci ve üçüncü kez aldıkları saptanmıştır.

Yaz okulu ve güz dönemi öğrencilerinin hemşirelik mesleğini isteyerek seçme durumlarına göre dağılımları incelendiğinde; yaz okulu öğrencilerinin %50.0'sinin, güz dönemi öğrencilerinin %59.1'inin hemşirelik mesleğini isteyerek seçtiği saptanmıştır. Her iki grup arasında öğrencilerin hemşirelik mesleğini isteyerek seçme durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($X^2=1.095$ SD=1 $p=0.295>0.05$). Araştırma kapsamına alınan hem yaz okulu hem de güz dönemi öğrencilerinin yaklaşık olarak yarısı bu mesleği isteyerek seçmiştir. Erdemir'in, hemşirelik yüksekokulu birinci sınıf öğrencileri ile yaptığı çalışmada, öğrencilerin % 86.4'ünün hemşirelik mesleğini istemediğini seçmelerine karşın, öğrenciler hemşirelik yüksekokulunu kazandıklarını öğrendiklerinde % 45.5'i olumsuz duygular, % 36.8'i olumlu duygular, % 18.7'si ise karmaşık duygular yaşadıklarını belirtmişlerdir (Erdemir 1997).

Yaz okulu ve güz dönemi öğrencilerinin mesleklerini sevmeye durumlarına göre dağılımları incelendiğinde; yaz okulu öğrencilerinin % 76.9'unun, güz dönemi öğrencilerinin ise % 87.5'inin şu anda mesleklerini sevdiğini saptanmıştır. Her iki grup arasında öğrencilerin mesleklerini sevmeye durumlarına göre dağılımlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanamamıştır ($X^2=2.663$ SD=1 $p=0.103>0.05$).

Yaz okulu ve güz dönemi öğrencilerinin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi almadan önce korku ve heyecan hissetme durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, yaz okulu öğrencilerinin %63.5'inin, güz dönemi öğrencilerinin % 44.3'ünün korku ve heyecan hissettiği saptanmıştır. Her iki grup arasında, öğrencilerin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi almadan önce korku ve heyecan hissetme durumlarına göre dağılımları incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır ($X^2=4.795$ SD=1 $p=0.029<0.05$). Dersi almadan önce korku ve heyecan hisseden yaz okulu öğrencilerinin oranı güz dönemi öğrencilerinden daha yüksektir. Bu durum yaz okulu

öğrencilerinin daha önce bu dersten başarısız olması sonucunda dersi ikinci ve üçüncü kez alma oranları güz dönemi öğrencilerinden daha fazla olmasından kaynaklanabilir.

Yaz okulu ve güz dönemi öğrencilerinin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi almadan önce hissettikleri endişenin çeşidine göre dağılımları incelendiğinde, yaz okulu öğrencilerinin % 39.4'ünün başaramama kaygısı yaşadıkları, % 33.3'ünün Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini zor bir ders olarak düşündükleri, % 15.2'sinin uygulamadan, doğum olayından, öğretim elemanlarından korktukları, %12.1'inin zamanın kısıtlı olduğunu düşündükleri saptanmıştır. Güz dönemi öğrencilerinin hissettikleri endişenin çeşidine göre dağılımlarına bakıldığında % 18.0'inin başaramama kaygısı yaşadıkları, % 53.8'inin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini zor bir ders olarak düşündükleri, % 25.6'sının uygulamadan, doğum olayından, öğretim elemanlarından korktukları saptanmıştır. Her iki grup arasında, öğrencilerin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi almadan önce hissettikleri endişenin şekline göre dağılımları incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır ($X^2=7.947$ SD=1 p=0.047 <0.05). Araştırma sonucunda başaramama kaygısı yaşayan yaz okulu öğrenci oranının güz dönemi öğrenci oranından daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu sonuç, yaz okulu öğrencilerinin bu dersi ikinci kez almaları, kayıt ücretinin daha yüksek olması ve ailevi yükümlülükten dolayı başarısız olma kaygısı yaşadıklarını düşündürülebilir.

Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinden sonra, yaz okulu ve güz dönemi öğrencilerinin hemşirelik mesleği hakkında düşüncelerinin etkilenme durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, yaz okulu öğrencilerinin % 40.4'ünün, güz dönemi öğrencilerinin ise %37.5'inin düşüncelerinin etkilendiği saptanmıştır. Her iki grupta da, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinden sonra, hemşirelik mesleği hakkında düşüncelerinin etkilenme durumlarına göre dağılımlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($X^2=0.184$, SD=1, p=0.668>0.05). Bu ders sonunda her iki grupta da öğrencilerin meslek hakkındaki düşüncelerinin etkilenme ve etkilenmemeye oranı aynıdır.

Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinden sonra, hemşirelik mesleği hakkında düşünceleri değişen yaz okulu ve güz dönemi öğrencilerinin etkilenme yönüne göre dağılımlarına bakıldığında, yaz okulu öğrencilerinin % 23.8'inin olumsuz yönde, %76.2'sinin ise olumlu yönde düşüncelerinin değiştiği saptanmıştır. Güz dönemi öğrencilerinin etkilenme yönüne göre dağılımları incelendiğinde %9.1'inin olumsuz yönde, % 90.9'unun ise olumlu yönde düşüncelerinin değiştiği belirlenmiştir. Hemşirelik eğitimi insan sağlığı ile doğrudan ilgili olduğundan

öğrencinin fiziksel, zihinsel ve ahlaksal varlığında bir değişikliği ve gelişmeyi gerektirecek eylemleri ortaya koyan, mesleğe bakış açısında olumlu ve ileriye gören meslek üyelerini yetiştirecek biçimde olmalıdır (Bahçecik 1999). Genel olarak bu ders hem güz dönemi hemde yaz okulu öğrencilerini, hemşirelik mesleği açısından olumlu yönde etkilemesine karşın, güz dönemi öğrencilerinin ders sonunda hemşirelik mesleği hakkındaki olumlu düşüncelerinin gelişme oranı yaz okulu öğrencilerinden daha fazladır. Bu sonuç yaz okulu öğrencilerinin bu dersi güz dönemi öğrencilerinden daha kısa sürede almasından kaynaklanabilir.

Yaz okulu ve güz dönemi öğrencilerinin ileride kadın-doğum kliniklerinde çalışmayı isteme durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, yaz okulu öğrencilerinin % 46.2'sinin, güz dönemi öğrencilerinin ise % 53.4'ünün çalışmayı istedikleri saptanmıştır. Her iki grubun, kadın-doğum kliniklerinde çalışmayı isteme durumlarına göre dağılımları karşılaştırıldığında, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($X^2=0.688$, $SD=1$, $p=0.407>0.05$). Dersin sonunda her iki grupta da kadın doğum hemşiresi olma isteği eşit orandadır.

Müfredat, her bir derste öğretilecek içeriği, dersin hedeflerini, öğretim stratejilerini, dersin değerlendirme metotlarını ve dersin hedeflerini, öğretim stratejilerini, dersin değerlendirilme metotlarını ve mesleki dersler dışındaki derslerin, mesleki gelişime etkisini içerir (Cimete 1995). Yaz okulu ve güz dönemi öğrencilerinin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinin müfredat programını yeterli bulma durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, yaz okulu öğrencilerinin % 86.5'inin, güz dönemi öğrencilerinin ise % 89.6'sının müfredat programını yeterli bulduğu saptanmıştır. Her iki grubun, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinin müfredat programını yeterli bulma durumuna göre dağılımları karşılaştırıldığında, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($X^2=0.338$, $SD=1$, $p=0.561>0.05$). Her iki gruba da aynı müfredat programı aynı saat süresince uygulanmasına karşın müfredat programının uygulanma süresi haftalık ders saati olarak farklıdır.

Demirkıran ve arkadaşlarının (1998) hemşirelik ve ebelik öğrencileri aldıkları eğitimi değerlendiriyor isimli çalışmasında, hemşirelik öğrencileri Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği dersinin içeriğindeki bilgi yeterliliğinin % 41.7'sinin "iyi", % 27.8'inin "orta" ve %30.6'sı "kötü" olduğunu belirtmişlerdir (Demirkıran ve ark 1998).

Tablo 1. Yaz Okulu ve Güz Dönemi Öğrencilerinin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersinin İşleniş Şeklini Yeterli Bulma Durumlarına Göre Dağılımları

İşleniş Şeklini Yeterli Bulma Durumları	Yaz Okulu		Güz Dönemi		Genel	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	39	75.0	58	65.9	97	69.3
Hayır	13	25.0	30	34.1	43	30.7
TOPLAM	52	100.0	88	100.0	140	100.0
	X ² =1.269		SD=1		p=1.269	

Yaz okulu ve güz dönemi öğrencilerinin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinin işleniş şeklini yeterli bulma durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, yaz okulu öğrencilerinin % 75.0'inin, güz dönemi öğrencilerinin ise %65.9'unun işleniş şeklini yeterli bulduğu saptanmıştır. Her iki grubun, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinin işleniş şeklini yeterli bulma durumuna göre dağılımları karşılaştırıldığında, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($X^2=1.269$, $SD=1$, $p=1.269>0.05$) (Tablo 1).

Demirkıran ve ark. (1998) çalışmasında, hemşirelik öğrencileri Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği dersinin işleniş şeklinin değerlendirmesinde % 36.1'inin "iyi", % 27.8'inin "orta" ve % 36.1'inin "kötü" olduğunu belirtmişlerdir (Demirkıran ve ark 1998).

Eğitim kalitesinin yükseltilmesi öğretim yöntemlerinin doğru seçimi ve kusursuz uygulanması ile mümkün olabilir. Yöntemin seçimindeki esas unsur ise öğrencilerin arzu ve istekleri doğrultusunda olmalıdır (Bilgin 1995). Yaz okulu ve güz dönemi öğrencilerinin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi işlenirken kullanılan araç gereci yeterli bulma durumuna göre dağılımları incelendiğinde, yaz okulu öğrencilerinin % 90.4'ünün, güz dönemi öğrencilerinin ise % 81.8'inin kullanılan araç gereci yeterli bulduğu saptanmıştır. Her iki grubun, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi işlenirken kullanılan araç gereci yeterli bulma durumuna göre dağılımları karşılaştırıldığında, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($X^2=1.881$, $SD=1$, $p=0.170>0.05$). Demirkıran ve arkadaşlarının (1998) çalışmasında, hemşirelik öğrencilerinin, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği dersinde kullanılan araç gereci yeterli bulma durumları incelendiğinde; %36.1'inin "iyi", %22.2'sinin "orta" ve %41.7'sinin "kötü" olarak değerlendirdiği belirlenmiştir (Demirkıran ve ark 1998).

Yaz okulu ve güz dönemi öğrencilerinin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinin pratik uygulamalarını yeterli bulma durumuna göre dağılımları incelendiğinde, yaz okulu öğrencilerinin % 88.5'inin, güz dönemi öğrencilerinin ise % 88.6'sının dersin pratik uygulama-

larını yeterli bulduğu saptanmıştır. Her iki grubun, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinin pratik uygulamalarını yeterli bulma durumuna göre dağılımları karşılaştırıldığında, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($X^2=0.001$, $SD=1$, $p=0.975>0.05$) (Tablo 2). Bu sonuç yaz okulu öğrencilerinin ve güz dönemi öğrencilerinin pratik uygulama saatlerinin eşit olmasından kaynaklanmaktadır.

Yaz okulu ve güz dönemi öğrencilerinin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinin değerlendirilmesinde kullanılmasını istedikleri yöntemlere göre dağılımları incelendiğinde, yaz okulu öğrencilerinin % 26.9'unun teorik sınav, % 19.2'sinin Checklist, % 34.6'sının ise iki ve daha fazla yöntem kullanılmasını istedikleri saptanmıştır. Güz dönemi öğrencilerinin verdikleri yanıtlar incelendiğinde, öğrencilerin % 36.4'ünün teorik sınav, %17.0'sinin Checklist, ve %28.4'ünün ise iki ve daha fazla yöntem kullanılmasını istedikleri belirlenmiştir. Her iki grubun, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinin değerlendirilmesinde kullanılmasını istedikleri yöntemlere göre dağılımları karşılaştırıldığında, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($X^2=1.803$, $SD=5$, $p=0.87>0.05$) (Tablo 3).

Tablo 2. Yaz Okulu ve Güz Dönemi Öğrencilerinin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersinin Pratik Uygulamalarını Yeterli Bulma Durumuna Göre Dağılımları

Pratik Uygulamalarını Yeterli Bulma Durumu	Yaz Okulu		Güz Dönemi		Genel	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	46	88.5	78	88.6	124	88.6
Hayır	6	11.5	10	11.4	16	11.4
TOPLAM	52	100.0	88	100.0	140	100.0
	$X^2=0.001$		$SD=1$		$p=0.975$	

Tablo 3. Yaz Okulu ve Güz Dönemi Öğrencilerinin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersinin Değerlendirilmesinde Kullanılmasını İstedikleri Yöntemlere Göre Dağılımları

Değerlendirmede Kullanılmasını İstedikleri Yöntem	Yaz Okulu		Güz Dönemi		Genel	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Teorik sınav	14	26.9	32	36.4	46	32.9
Checklist	10	19.2	15	17.0	25	17.9
Seminer/Rapor/Rol play	10	19.2	16	18.1	26	18.6
Diğer*	18	34.6	25	28.4	43	30.7
TOPLAM	52	100.0	88	100.0	140	100.0
	$X^2=1.803$		$SD=5$		$p=0.87$	

*2 veya daha fazla yöntem isteyenler

Tablo 4. Yaz Okulu ve Güz Dönemi Öğrencilerinin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi İçin Kendilerini Yeterli Bulma Durumuna Göre Dağılımları

Öğrencilerin Kendilerini Yeterli Bulma Durumu	Yaz Okulu		Güz Dönemi		Genel	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	46	88.5	60	68.2	106	75.7
Hayır	6	11.5	28	31.8	34	24.3
TOPLAM	52	100.0	88	100.0	140	100.0
	X ² =7.311		SD=1		p=0.007	

Yaz okulu ve güz dönemi öğrencilerinin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi için kendilerini yeterli bulma durumuna göre dağılımlarına bakıldığında, yaz okulu öğrencilerinin % 88.5'inin, güz dönemi öğrencilerinin ise % 68.2'sinin kendilerini yeterli buldukları saptanmıştır. Her iki grubun, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi için kendilerini yeterli bulma durumuna göre dağılımları karşılaştırıldığında, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır (X²=7.311, SD=1, p=0.007<0.05) (Tablo 4). Yaz okulu öğrencilerinin güz dönemi öğrencilerine göre Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinde kendilerini daha yeterli bulmalarının nedeni, yaz okulu öğrencilerinin hemen hemen yarısının dersi ikinci kez alması; yaz okulu öğrenci sayısının azlığı nedeniyle öğretim elemanına düşen öğrenci sayısının az olması, yaz okulunda uygulamanın tüm gün olması, yaz okulu öğrencilerinin yalnızca bu dersi almaları nedeni ile bir tek bu derse odaklanmaları ile açıklanabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bugün dünyada ve ülkemizde hemşireliğin sağlık bakımı sistemi için önemli bir unsur olduğu tartışmasız kabul edilen bir gerçektir. Bu nedenle, hemşirelik eğitiminde standardizasyon ve kaliteye gereken önem verilmelidir.

Sonuçlar;

- Araştırma kapsamına alınan yaz okulu öğrencilerinin % 57.7'si, güz dönemi öğrencilerinin % 95.5'inin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersini ilk kez aldıkları saptanmıştır.
- Araştırmada, yaz okulu öğrencilerinin %50.0'sinin, güz dönemi öğrencilerinin % 59.1'inin hemşirelik mesleğini isteyerek seçtiği belirlenmiştir.
- Araştırmada, yaz okulu öğrencilerinin % 76.9'unun, güz dönemi öğrencilerinin ise % 87.5'inin şu anda mesleklerini sevdikleri bulunmuştur.

- Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi almadan önce, yaz okulu öğrencilerinin % 63.5'inin, güz dönemi öğrencilerinin % 44.3'ünün korku ve heyecan hissettiği saptanmıştır.
- Araştırmada, yaz okulu öğrencileri ve güz dönemi öğrencileri arasında, müfredat programını yeterli bulma, dersinin işleniş şeklini yeterli bulma, kullanılan araç gereci yeterli bulma, dersin pratik uygulamalarını yeterli bulma durumları karşılaştırıldığında, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.
- Yaz okulu öğrencilerin, güz dönemi öğrencilerine göre Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinde kendilerini daha yeterli buldukları saptanmıştır.

Sonuç olarak hemşirelik öğretiminde, teorik ve uygulamalı eğitim birbirine paralel olarak yaz okulunda da yürütülebilir.

KAYNAKLAR

1. Bahçecik N ve ark. (1997). Marmara Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Öğrencilerinin Eğitimle İlgili Görüş ve Beklentileri. IV. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu Kitabı, Kıbrıs: Çelik Matbaacılık, 24-29.
2. Bilen M (1990). Plandan Uygulamaya Öğretim. 2. Baskı, Ankara: Sistem Ofset.
3. Bilgin N D (1995). Sağlık Meslek Lisesindeki Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Okullarındaki Öğretim Yöntemleri Hakkındaki Düşüncelerinin Belirlenmesi. Türk Hemşireliğinde Yüksek öğrenimin 40. Yılı Sempozyumu Kitabı, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi, 113-116.
4. Cimete G (1995). Hemşirelik Müfredatına İlişkin Öneriler. Türk Hemşireliğinde Yüksek Öğrenimin 40. Yılı Sempozyumu Kitabı, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi, 123-126.
5. Demirkıran F, Ok Ş, Genç M (1998). Hemşirelik ve Ebelik Öğrencileri Aldıkları Eğitimi Değerlendiriyor. Uluslararası Katılımlı VI. Ulusal Hemşirelik Kongresi Kitabı, Ankara: Damla Matbaacılık, 206-214.
6. Ege Üniversitesi Yaz Dönemi Eğitim-Öğretim Yönetmeliği, http://www.ege.edu.tr/kayıt/docs/yaz_donemi.doc, 23.07.2004.
7. Erdemir F (1997). H.Y.O. 1. Sınıf Öğrencilerinin Hemşirelik Yüksekokulu'nu Tercih Etme, Okula Başlamaya Karar Verme Özellikleri ve Okulu Devam Etmede Etkili Faktörler. IV. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu Kitabı, Kıbrıs: Çelik Matbaacılık, 322-328.
8. Ertürk S (1991). Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: Meteksan Yayınları.
9. Fındık Yıldız Ü, Ünsar S, Süt N (2003). İç Hastalıkları ve Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Dersi Yaz Uygulaması Etkinliğini Belirlemeye İlişkin Bir Çalışma. Hemşirelik Forumu Dergisi, 6:2, 62-70.
10. Kuzu N ve ark. (2003). Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik ve Sağlık Memurluğu Öğrencilerinin Eğitimlerine ve Geleceklerine İlişkin Düşünceleri. Hemşirelik Forumu Dergisi, 6:5, 40-44.

- 11.Ok Ş, Babacan S (1995). Gelecekte Hemşirelik Eğitiminden Beklentilerimiz.. Türk Hemşireliğinde Yüksek öğrenimin 40. Yılı Sempozyumu Kitabı, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi, 71-75.
- 12.Uyer G (1992). Hemşirelikte Klinik Öğretim. Ankara: Hatip Oğlu Yayınları.
- 13.Yıldız D ve ark. (1996). Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Hemşireliği Bir Meslek Olarak Algılanmalarının İncelenmesi. Türk Hemşireliğinde Yüksek öğrenimin 40. Yılı Sempozyumu Kitabı, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi, 65-67.